

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Васильєв К. К., д-р мед. наук;
Власенко В. М., канд. іст. наук;
Дегтярьов С. І., канд. іст. наук;
Звагельський В. Б., канд. філол. наук;
Клименко В. А., канд. іст. наук;
Куліш А. М., д-р юрид. наук;
Лобко Н. В., канд. іст. наук;
Нестеренко В. А., канд. іст. наук

Видання рекомендовано до друку рішенням вченої ради юридичного
факультету Сумського державного університету
(протокол № 9 від 26.06.2013 р.)

Суспільно-політичні процеси на українських землях: історія,
проблеми, перспективи : зб. матер. II Всеукр. наук.-практ. конф., м. Суми,
21 травня 2013 р. / за заг. ред. В. А. Нестеренка. – Суми : Сумський
державний університет, 2013. – 116 с.

До збірника увійшли наукові статті та повідомлення викладачів,
студентів та молодих вчених ВНЗ України, виголошені в рамках II
Всеукраїнської науково-практичної конференції «Суспільно-політичні
процеси на українських землях: історія, проблеми, перспективи»
(Посвідчення УкрІНТЕІ № 100 від 21 лютого 2013 р.), присвячені актуальним
питанням суспільно-гуманітарних наук.

В феврале 2012 г. свыше 97% туркменских граждан поддержали на президентских выборах действующего президента. В Меджлис вносятся предложения продлить срок президентских полномочий с пяти до семи лет, что может стать первым шагом на пути к пожизненному президентству.

Таким образом, несмотря на определенные политические и социально-экономические изменения сильная президентская власть в Туркменистане остается залогом стабильности развития страны, что осознается и поддерживается туркменским народом.

---

1. Конституция Туркменистана: общественно-политическое издание. – Ашхабад: Туркменская государственная издательская служба, 2010. – 56 с.

2. Ниязов Сапармурат. Первый президент Туркмении // Lenta.ru [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://lenta.ru/lib/14160039>.

3. Кулиев А. Туркменская элита – взгляд изнутри / А.Кулиев // Центрально-азиатский толстый журнал [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://ctaj.elcat.kg/tolsty/a/a063.htm>.

4. Флаг, герб, штандарт президента // Сайт посольства Туркменистана в Республике Армения [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://turkmenistanembassy.am/index.php?option=com_content&task=view&id=20&Itemid=49.

БОНДАР Д.А.

ДЕНДРОПАРК ШКУРАТІВСЬКИЙ

Дендрарій Йосипа Хомича Мухопادا знаходиться в селі Шкуратівка, Білопольського району, неподалік від районного центру міста Білопілья та вузлової залізничної станції Ворожба.

Рельєф – хвиляста рівнина, для якої характерні незвичайні підвищення та западини. Ця місцевість є північним крилом Дніпровсько-Донецької височини на вододілі Сейму, яка відділяє Придеснянське плато від лівобережного. Придеснянське плато ділять на три частині: Путивльське, Кролевецько-Глухівське та Ямпільське. Путивльське плато, на якому і знаходиться село Шкуратівка, розміщене між долинами річок Сейму і Клевені. В напрямку до річки Сейм плато виринається круто й утворює правий її берег. До долини річки Клевень плато має пологу поверхню.

«*Мухопадове диво*» – так в селі Шкуратівка називають Шкуратівський дендрарій, бо його творення нерозривно пов'язане з біографією його засновника – Йосипа Хомича Мухопادا. Народився він 13 грудня 1914 р. в с. Шкуратівка. У 1938 р. закінчив Сумський державний педагогічний інститут за спеціальністю «*Викладач природничих дисциплін*». Після його закінчення вчителював у

Путивльському районі, завідував там краєзнавчим музеєм. З перших днів війни Й.Х.Мухопад пішов на фронт, де переживав тяжкі воєнні випробування: бої, поранення, полон, концтабори в Польщі та Німеччині. Після повернення з фронту більше 40 років працював учителем у Шкуратівській школі.

У квітні 1967 р. на пустирі у центрі села під керівництвом Й.Х.Мухопادا було висаджено першу тисячу саджанців хвойних дерев, які він вирощував з насіння. Йосип Хомич написав листи ледь не в усі ботанічні сади і національні парки Криму, Алтаю, Сибіру, Японії, Канади, Китаю, Швеції, Норвегії, США з проханням поділитися з ним насінням хвойних порід дерев, які там ростуть. Так вчитель втілює в життя свій задум – в пам'ять про кожного загиблого в роки Великої Вітчизняної війни односельця, про кожного однополчанина посадити і виростити дерево, яке б росло віки, нагадуючи про тих хто не повернувся з війни.

Рішенням Сумської обласної ради у 2004 р. територію парку переведено до критерію дендрологічного парку місцевого значення і збільшено площу до 3 га. Шкуратівський дендропарк входить до складу природно-заповідного фонду України, який охороняється як національне надбання і є складовою частиною світової системи природних територій і об'єктів, що перебувають під особливою охороною.

Тут проводиться дослідницька робота членами дитячого лісництва Білопільського районного Будинку дітей та юнацтва. Парк має пізнавальне, естетичне та екологічне значення. Вже більше сорока років красуються своїми кронами хвойні дерева, зібрані з багатьох країн світу. Їх близько 50 видів, 13 родів: сосна звичайна, ялина звичайна, є 6 видів модрина, ялівець звичайний, віргінський, козацький, скельний, 12 видів смереки, туя західна та інші. З рідкісних хвойних тут ростуть ялина колюча голуба, сосна Банкаса, сосна веймутова, дугласія голуба, ялина канадська, тсуга канадська, смерека європейська. В невеликій кількості представлені види особливо рідкісні, яких немає в нашій місцевості. Вони культивуються в Україні лише в деяких ботанічних садах: тис ягідний, смерека Віча, сосна жовта, смерека Фразера, мікробіота, біота східна та інші за походженням з Північної Америки. Є дуже рідкісні екзотичні рослини – гінкго, метасеквоя, тис далекосхідний.

Неоціненна заслуга Й.Х.Мухопادا в тому, що він розповсюдив рідкісні хвойні в багатьох населених пунктах Білопільського району: Ворожба, Крижик, Кальченки, Воронівка, Ганнівка-Вирівська, місто Білопілья.

Дендропарк «Шкуратівський» – справжня зелена перлина Сумщини.